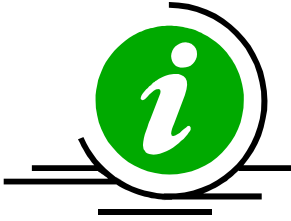

Биз тең мүмкүнчүлүккө жана жакшы келечекке биз!

№ 9
Июль 2010

МААЛЫМАТ БЮЛЛЕТЕНИ

Бюллетень "КРдагы Мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды жана алардын үйбүлөсүн колдоо" ХелсПром долбоорунун алкагында Биг Лотери Фондунун каражатынын эсебинде чыгарылат

Supported by
 The National Lottery[®]
through the Big Lottery Fund

Мазмуну

Долбоордун жаңылыктары Кыргызстандагы окуялар

- **АРДИ үчүн**
- Медициналык адистер үчүн Интерактивдүү семинар
- Тоң районунда Балдарды Коргоо Күнү
- Бөкөнбаев айылындагы "Кун Нуру" Борбору жергиликтүү ФАП менен иштешет
- Өзгөчө муктаждыктагы балдар Ыссык-Көлдүн тазалыгына кам көрүшөт
- Тоңдук бийликтер өзгөчө муктаждыктагы балдар үчүн борборду каржылашат
- АРДИ менен Сорос Фондусу Балдар үйүнө жардам берүүдө кызматташат
- Активдүү ата-энелер – бактылуу балдар!
- Беловодск балдар – интернаты «гүлдөдү»
- Өзгөчө муктаждыктагы балдарды колдоо үчүн кайрымдуулук концерти
- Бишкекте мүмкүнчүлүгү чектелген 11 миң 624 киши жашайт
- Кыргызстанда кризис борборлоруна бир жылда 10 миңге жакын аялдар кайрылышат
- Өлкөдөгү пилоттук райондордогу жети мектеп атайын жабдуулар менен жабдылды
- Бардык балдар үчүн майрам
- Ыссык-Көлдүн түштүк жээги менен майыптык коляскалар жүрүшү өтөт

Дүйнөдөгү окуялар

- Колу-буту жок адам

Пайдалуу маалыматтар

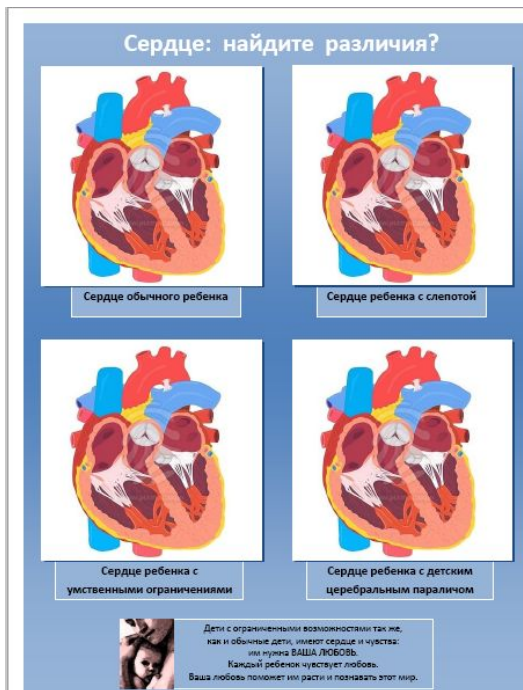
- «Менин баламды мектепке алыңыз-2010!» акциясы кайрадан старт алды

Урматтуу коллегалар,
биз Кыргызстандагы майыптык маселелерди чечүүгө катыштыгы бар уюмдар менен жеке адамдарга жаңылыктар түрмөгүн жөнөткөнгө кубанычтабыз. Эгерде жаңылыктарды жана жөнөткөн материалдарды алууну кааласаңыз керектүү катты email ardi.kyrgyzstan@gmail.com электрондук почтага жөнөтүңүз. www.forum.kelechek.kg деген Форумда суроолорду берсеңиз, талкууларды баштасаңыз, тажрыйба менен бөлүшсөңүз же кандайдыр бир демилгелерге кошулсаңыз болот. Кошулгула, сиздин пикириңиз жана катышуу биз үчүн маанилүү!

Кайрадан басуулар булактары көрсөтүлгөн учурда уруксат берилет, эгерде ал текстте көрсөтүлбөгөн болсо ХелсПром жана Биг Лотери Фондусу материалдарды жайгаштырууга жоопкерчилик албайт жана бюллетенде жайгаштырылган макалалардын авторлорунун көз карашын бөлүшө албайт.

Дарек: Бишкек ш., Көк-Жар кичирайону, үй. 1, ж/п 4, Тел. /факс (0312) 517634, ardi.kyrgyzstan@gmail.com

Долбоордун жаңылыктары

Кыргызстанда 17-21- майда Улуу Британиядан келген ХелсПромдун программалык менеджери Татьяна Буйновская жана долбоордук администратор Кендис Слай менен, Биг Лотери Фонду колдогон "КР өзгөчө муктаждыктагы балдарды жана алардын үй-бүлөөлөрүн колдоо" долбоорунун өнөктөштөрү Бишкек шаарынын Майып-Балдардын Ата-энелери Ассоциациясы жана Бөкөнбаев айылындагы "Шоола Колдун" кызматкерлери жолугушту. Сапардын максаты өткөн жылдагы долбоорду көзөмөлдөө жана жыйынтыгын баалоо, ошондой эле кийинки финалдык үчүнчү жылга пландарды аныктоо болду. Уч жылдык долбоор 2008-жылдын май айында башталган жана күндүзгү борборлордун ачылышына жардам көрсөтүүдө, өнөктөштөрдүн уюштуруучулук өсүүсүн, ошондой эле майыптык маселелер боюнча коомчулуктун маалыматтуулугун жогорулатуу маселерин карап чыгат. 2010-жылдын башталышына АРДИ техникалык жактан жабдылып жана өнөктөштөрдүн кызматкерлери көптөгөн тренинг жана семинарларга катышышты, Бөкөнбаев айылында "Шоола Кол" ата-энелерге жеке коомдук бирикме түзүүгө жардам берди. Бишкекте жана Бөкөнбаев айылында өзгөчө муктаждыктагы балдар үчүн күндүзгү борборлор ачылды, дагы да алардын кызматкерлери керектүү окутуулардан өтүштү, борбор эң

керектүү жабдыктар менен жабдылды. Майыптык маселелерди чагылдырууда Веб-сайт www.kelechek.kg, регулярдуу чейректик бюллетендер, жарыялар, постерлер, макалалар жана ММКна берилген интервьюлер көп жардамын тийгизет. Мындан тышкары ХелсПромдун өкүлдөрү башка эл аралык жана жергиликтүү бейөкмөт уюмдар менен жолугушту.

ХелсПром долбоорунун алкагында кыргыз жана орус тилдеринде А3 форматында майыптык маселери боюнча бир жарым миң постер чыгарылган. Бул постерлер Бишкектеги жана Ыссык-Көл областындагы өнөктөштөргө жана уюмдарга, саламаттыкты сактоо жана социалдык кызмат көрсөтүү мекемелерине таратылат.

«Бул биздин өлкөдө өнөктөштөр менен биргеликте чыгарылган алгачкы постерлер, мында ата-энелерди үмүт-үзбөөгө чакырып жана жардам алууга кандай уюмдарга кайрылууга болоорун маалымдалат. Төрөт үйлөрүндөгү жакынкы сурамжылоолор, өзгөчө муктаждыктагы бала төрөлгөндө кызматкерлер да, ата-энелер да жардам сурап кимге кайрылаарын билишпегендигин тастыктады. Мындай постерлерден миң даана чыгарылган, калган беш жүзү-, балдар дене түзүлүшүнүн майып же майып эместигине карабай сүйүүгө муктаж экендигине, сүйүү, ар бир баланын жетилүүсүнө жана дүйнө таанып билүүсүнө жардам бере тургандыгына арналган», - деп айтты долбоордун улуттук координатору Азат Исраилов.

12-14-майда Бөкөнбаев айылында өзгөчө муктаждыктагы балдардын ата-энелери үчүн кезектеги психологиялык тренинг өткөрүлдү. Өткөн жылдын башталышында Айгүл Кызалакова тарабынан өткөрүлгөн мурдагы тренингде ата-энелер, өздөрүн, тренинг башталарда сактануу менен мамиле жасашса, кийин абдан көтөрүңкү кабыл алышкан. Көптөгөн ата-энелердин өтүнүчү менен бул тренинг кайрадан өткөрүлдү, бирок, бул жолу ушул чакта ата-энелерди ойлонткон темалар боюнча болду.

Тренингде 15 ата-эне катышты, андан тышкары тренер ар түрдүү кырдаалга жараша окууга катыша албай калган тогуз үй-бүлөөнүн үйлөрүнө психологиялык кеңеш берүү үчүн барды. Тренингдин программасында жүрүш-туруштун мүнөзү, стрессерди жеңүү, ишенимди өстүрүү жана өз ой-пикирин айта билүү деген темалар каралды.

Июль айында Бишкек шаарындагы Майып-Балдардын Ата-энелери Ассоциациясынын кеңсесинде жети катышуучу үчүн ишкер каттарды жана отчетторду түзүү боюнча семинар болуп өттү. Катышуучулар ишкер каттарды жаза билүүнүн маанилүүлүгү тууралуу, ишкер кат жазуучулардын түрлөрү жөнүндө, адресатка кайрылуудагы ишкер каттардын түзүлүшү жана анын кээ бир өзгөчөлүктөрүн эске алуу жөнүндө билишти. Катышуучулар ишкер кат жазууну үйрөнүштү. Семинардын экинчи бөлүгү отчет түзүүнү үйрөнүүгө арналды, анда отчет жазуу үчүн эмнелер керек экендигин, ал толук кандуу болуш үчүн кандай бөлүктөрдөн туурарын, эмнелерди эске алуу зарылдыгын үйрөнүштү.

9-июнда ХелсПромдун өкүлү, социалдык маселелер боюнча эксперт Джонатан Уоткинс, жана врач Марк Хантер Беловодск психоневрологиялык балдар-интернатына талмалуу балдар үчүн 60 миң сомго жакын суммадагы жогорку эффективдүү «Депакин» медициналык препаратын тапшырышты. Дары-дармек бул интернатка ХелсПром тарабынан эки жыл катары көрсөтүлгөн гуманитардык жардам алкагында акысыз берилди. Борбор калаанын кээ бир жашоочулары АРДИ менен биргелишип интернаттагы чач-тарачкананы жабдууга материалдык жардам көрсөтүштү.

ХелсПром эки жыл катары менен Беловодск психоневрологиялык балдар-интернатынын балдары үчүн Ыссык-Көлдүн жээгинде жайкы эс алууну уюштуруп келет. Балыкчыдан алыс эмес Торо-Айгыр айлындагы «Маяк» балдар пансионатына 18-июлдан баштап бир жумага 45 бала эс алууга жөнөтүлдү: анын 39 өзгөчө муктаждыктагы балдар алты тарбиячынын коштоосунда барышты. Өткөн жылы ушул эле учурда ХелсПром 28 баланын эс алуусун каржылап берген.

«Билесизби, мен иштеген 15 жылдын ичинде интернатка мамлекет тарабынан балдар үчүн жолдомо бөлүнгөнүн эстей албайм. Ушул убак аралыгында бир жолу бүт интернатка бир жолдомо бөлүнгөн, ал да болсо кызматкерлерге арналган. Мына, азыр эки жылдан бери балдар, тобу менен эс алууга барып жатышат –бул алар үчүн жыл ичиндеги эң сонун белек. Балдар жаз алды менен эле бизден тынбай сурап жатышат, быйыл да эс алганы барышабы же жокпу. ХелсПромдун өкүлү Ыссык-Көлгө эс алууга бара тургандарын билдиргенде, балдардын кубанычы койнуна батпай сүйүнүштү.» - деп моюнга алды Беловодск интернатынын бир кызматкери.

"Биз балдардын анча көп эмес бөлүгүнө эс алууга жардам бергенибизге кубанычтабыз, ал эми, алар бизге билдиргендей бардыгы 250дөн ашык. Биз мамлекет чиновниктери өз жүздөрүн кайрадан буруп, интернаттагы, буга чейин коомдон чыгарылып ташталган балдарга, көңүл бурат деген үмүттөбүз, адистер жана эксперттер менен биргеликте мындай балдардын коомго аралашына жолдорду таап сунуштайт деп ишенебиз. Изилдөөлөр, балдарды коомго аралаштырып кошууга караганда, аларды бөлүү абдан чоң акча каражаттарын талап кыларын көрсөттү." - деп белгиледи ХелсПром долбоорунун программалык менеджери Татьяна Буйновская .

АРДИ үчүн

Мына бир жылдан бери Майып-Балдардын Ата-энелери Ассоциациясы (АРДИ) чиновниктер убагында сөз берген балдар менен иш алып баруу үчүн арналган имаратты ала алышпай келет. Башында бул маселе бюрократташып кетти, андан кийин былгытып жиберилди, андан соң революция болуп кетти да бийликтегилер алмашып кетишти, эми бул маселе боюнча дурустап иштеген жан жок, ал эми ассоциация мурдагыдай эле ар кайда баш калкалап келет. Мындан эки жыл мурда бул маселени чечүү үчүн

лондондук HealthProm кайрымдуулук фондусунун адистери тартылган. Узакка созулган талашып-тартышуудан соң Мамлекеттик мүлк комитетинин, мамлекеттик өнөр жай эмес курулуштарды өнүктүрүү бөлүмү ассоциацияны Чапаев көчөсүндөгү 184-үйдөгү “Мээрим” фондусунун реабилитациялоо борборуна жайгаштырууну чечти. Бирок, ошол замат тоскоолдуктар башталды. Адегенде имарат кимдин балансында Соцэмгек Министирлигиндеби же Саламаттыктыкты Сактоо Министрлигине карайбы, так чече алышпады.

Мамкомитет бардык иш кагаздарын Соцэмгек Министирлигинин балансына өткөрүүгө даярдаган сыяктуу болгон, андан кийин ассоциацияга өткөрмөк. Бирок, алдын ала аларга өкмөттөн макулдашуудан өтүүгө туура келген, ошол жерде процесс токтоп калган. Соцэмгек Министирлигинин аренда бөлүмүндө кечиктирилгендиги жөнүндө президенттик шайлоолорго даярдык көрүлүп, андан соң эс алуулар башталып кеткендигини менен түшүндүрүштү. Азыр «жакын арада бардык иш кагаздары даяр болот жана ассоциация имаратка ээ болот»- деп ынандырышты.

Бирок, андан ары процессти кармап турган дагы бир себеп пайда болду, ал административдик реформа, анын жыйынтыгында Соцэмгек Министирлиги Социалдык камсыздоо Мамагенттиги (ГАСО) болуп түзүлгөн. Андан кийин ассоциациянын мүчөлөрү укук аныктоо иш кагаздарынын кандайдыр себептер менен жоголуп кеткендигин билишти. Бир аз убактан кийин АРДИге берүүнү пландаштырылып жаткан имарат арестке түшүп калат. Февраль айында ГАСО ассоциацияга протез заводунун экинчи кабатынан реабилитациялык борбор жайгашкан 2-3 бөлмөнү ээлөөнү сунуштаган. Ал борбордун пациенттери мындай чечимге каршы болушкан, анткени алардын өзүнө орун жетишпегендигин айтышкан. Апрель окуяларынан кийин АРДИни жайгаштыруу маселеси абада илинип калды.

Азыркы мезгилде ассоциация өнөктөш уюмдан убактынча бөлмөнү батирге алган. Ал жерде бала бакчага окшош күндүзгү борбор ачышты, ага майыптыгынын түрү оорлошкон балдар тартылган. Башында ушундай эки топ ачуу пландаштырылган, бирок, жайдын жетишсиздигинен бул борбордо азыркы күндө алты бала окуп жатат. Ушуга окшош реабилитациялык борбор Ыссык-Көл областында Бөкөнбаев айылында иштеп жатат. Айта кетчү нерсе, жай маселеси боюнча ал жерде эч кандай проблема болгон жок. Жергиликтүү администрация мындан эки жыл мурда бул маселени мектептен бир нече класстарды бөлүп берүү менен чечкен. Бул жерде Кыргызстандан жана Улуу Британиядан педиатрлар, соцкызматкерлер, психологдор, дефектологдор тренинг жана семинарларды өткөрүшөт. Бул долбоордун башкы максаты –адамдардын мындай балдарга карата мамилесин өзгөртүү, алардын ата-энелери балдарды специнтернаттарга бербешин үчүн, балдар жашаган мындай үй-бүлөөлөрдү

колдоо болуп саналат, -деп айтат HealthPromдун программалык координаторы Татьяна Буйновская. - Июнь айында биз төрөт үйлөрүнүн врачтары үчүн атайын тренинг өткөрөбүз. Биз иштеп жаткан көп энелер майып төрөлгөн балдарды төрөт үйүндө калтырууга, аларды, алдыда кандай кыйынчылыктар күтүп тургандыгын айтып, дарыгерлер көндүргөндүгүн моюнга алышат. Биз төрөт-үйлөрүнүн медиктери жана АРДИнин мүчөлөрү биргелешип иштей турган долбоор иштеп чыгууну пландаштырып жатабыз. Азыр ден соолугунда проблемасы бар балдарды тарбиялап жаткан үй-бүлөөлөрдү камкордукка ала турган, ыктыярдууларды издеп жатабыз. . Волонтерлор алдын ала атайын тренингден өтүшөт, кичинекей бөбөктөр менен өсүүгө арналган оюндарды ойноп, китеп окуп беришет, алардын ата – энелерине үй тиричилигинде жардам берип, дүкөнгө барышат. Англияда, мисалы ыктыярдуу кыймылдар кеңири таралган. Мен өзүм ушундай кампанияда катышкамын, бирок менин камкор көргөн адамым карыган жалгыз аял эле, мен жумуштан кийин ал үйгө үй-тиричилигине жардам берүүгө же жөн эле кобурашып кетүү үчүн барат элем. Сентябрь айында биздин ассоциациянын мүчөлөрү менен тренинг өткөрүү үчүн, биз, Лондондон балдары Дауна синдрому менен ооруган ата-энелерди алып келүүнү пландаштырып жатабыз. Аталган аялдар абдан активдүү, алар мындай балдарга коомчулуктун көз карашын өзгөртүү үчүн өтө көп иштерди аткарышкан. -деп сөзүн бүтүрдү Татьяна Буйновская. Вечерний Бишкек, Амалия БЕНЛИЯН. Темир СЫДЫКБЕКОВдун фото-сүрөтү

Медициналык адистер үчүн

Кыргызстанда биринчи жолу 7-июндан 11-июнга чейин Бишкекте жана Бөкөнбаевда 50 медициналык адистерге жаңы төрөлгөндөгү майыптык маселери жана өзгөчө муктаждыктагы бала төрөлгөн үй-бүлөлөр менен иштөөнүн принциптери жөнүндө семинар өткөрүлдү, ал семинар ХелсПром долбоорунун алкагында Биг Лотери Фондусунун каражатына каржыланды. Бул эки күндүк окууда борбор калаадагы 4 төрөт-үйлөрүнөн адистер катышты. Бөкөнбайдагы семинарга жакынкы айылдардагы ФАПтардан бир нече адистер чакырылды.

Пилоттук семинардын темалары бир төрөт-үйүндө семинар учурунда, кийин үч төрөт-үйүндөгү адистерди анкеталаштырганда көтөрүлгөн суроолорго жана проблемаларга негизделген. Негизинен сурамжылоого катышкандар майыптыктын себептери жана анын алдын алуу жөнүндө, анан да өнүгүүсүндө бузулуулар бар бала төрөлгөн ата-энелерге, кандайча жакшы колдоо көрсөтүү жөнүндө билүүнү каалагандарын билдиришкен.

Семинар майыптыктын принциптери жана адам укугу, майыптыктын алдын алуу жана жышаанын баалоо жөнүндө, ошондой эле өзгөчө муктаждыктагы бала төрөлгөн үй-бүлөөгө жардам берүүнүн принциптери жөнүндө багыт берди. Бул семинарга Бишкектеги жана Бөкөнбайдагы ата-энелер бирикмелеринин эки өкүлү катышты. Семинар интерактивдүү болуп, мини-лекцияларды жана кичине топтордо иштөөчү семинарларды жана бетачаарларды камтыды. Жыйынтыгында адистер Бейөкмөт уюмдар менен кызматташууну жана өздөрүнүн мекемелеринде ата-энелер үчүн маалымат бурчтарын түзүүнү чечишти.

Тоң районунда Балдарды Коргоо Күнү

1-июнда "Шоола Колдун" кызматкерлери менен ата-энелер биргеликте мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды колдоо борборунун балдары үчүн майрам өткөрүштү, ага Бөкөнбаево, Төрт Күл, Эшперово, Тоң айылдарынан катышышты. Майрамга 27 бала жана 27 ата-эне келди. Балдарды Коргоо Күнүнө арналган иш-чара «Ак Кайың» кафесинин кенен залында өттү. Конкурстар, куттуктоолор, ыр-бий мунун баары чоң илхам менен көңүлдүү өттү, белек-бекчектер берилди. Бул майрамга Тоң районунун мамминистратсиясы, Күн-Чыгыш айыл өкмөтү каражат бөлүп берип өткөрүүгө мүмкүндүк түзүп берди. Тоңдун Мамкаттоо бөлүмү 18 оор оорулуу балдарга белек үчүн каражат бөлдү. Биздин балдар ар бир майрамда бирге өткөргөнгө, аларды тең-туштары куттуктаарына көнүп калышты. Бизди кубандырган нерсе жергиликтүү уюмдар жана бийликтер биздин балдарга көп көңүл буруп жатышат. Күндүзгү борбор Биг Лотери Фондусунун каражатынын колдоосу менен ачылган.

Бөкөнбаев айылындагы "Кун Нуру" Борбору жергиликтүү ФАП менен иштешет

Өзгөчө муктаждыктагы балдары бар үй-бүлөөлөр менен иштеген уюмдар менен бирге мультитартиптеги ишкердикти өнүктүрүү максатында, Бөкөнбаевдогу «Кун Нуру» үй-бүлөөлөрдү колдоо борборунда иш жүрө баштады. Биг Лотери Фондусунун каражатынын эсебинен ХелсПром эл аралык уюмунун кызматкерлери өткөргөн неонаталдык медсестралар, акушерлер жана үй-бүлөөлүк дарыгерлер үчүн майыптыкка эрте кийлигишүү жана үй-бүлөөнү колдоо жөнүндөгү семинардан кийин фельдшердик-акушердик пункттарда (ФАП) Тоң районунун айылдарындагы дене жана акыл-эси жагынан бузулуулары болгон балдары бар үй-бүлөөлөр менен байланыш түзүү максатында активдүү кызматташуу башталды.

«Кун Нуру» борбору ата-энелер жана кызматкерлер менен маалымат алмашуу үчүн, Борбор менен жана Тоң районунун ФАПтары менен кызматташа баштады, ошондой эле Тоң райондук ооруканасынын төрөт бөлүмү жана Тоң райондук Үй-бүлөөлүк Дарыгерлердин Тобу (ГСВ) да катышып жатышат.

Мындай кызматташуу борборго да, ФАПка да бүтүндөй оң таасирин тийгизет, бөлүнгөн үй-бүлөөлөр медициналык адистерден кеңеш алышат, үй-бүлөөлөр дайыма байкоодо турушат. «Кун Нуру» борборунун айылдар арасындагы ишмердигинин кеңейиши өзүнүн оң жыйынтыктарын берип жатат, тоолуу Кор-Төр айылынан ата-энесинин демилгеси менен Кылымай деген кыз үч күнгө келип турат. Ага жана анын ата-энесине борбордо болуу аябай жагымдуу, жакында ал кыз менен ушул айдан баштап өз жумушун баштаган дефектолог (олигофрения боюнча) иштей баштайт. Ошондой эле июнь айынан баштап Борбордо ден –соолукту чыңдоо үчүн физкультура адиси жана музыкант иштей баштады.

Өзгөчө муктаждыктагы балдар Ыссык-Көлдүн тазалыгына кам көрүшөт

Бөкөнбаевдеги мүмкүнчүлүгү чектелген балдардын «Кун Нуру» борбору ар жуманын шаршемби күнү ден соолукту чыңдоо жана эс алуу максатында балдар менен Ыссык-Көлгө бара башташты, мында борборго такай келбеген балдарды жана долбоор учурунда иштей башташкан, бөлүнгөн үй-бүлөөлөр да тартылган.

Биринчи кезекте, ата-энелер жана балдар байкаган нерсе, бул, сууда сүзүп жүргөн таштандылар жана тамак-аштын калдыктары болду, пляж болсо пластмасса бөтөлкөлөрүнө

жана пикниктин калдыктарына толуп кеткен экен. Баары бирге, биз эс алган жер таза жана жагымдуу болуш керек, биз кайда барбайлы ошол жай таштандылардан тазаланат деп чечишти.

Борбордун кызматкерлери, ата-энелер, балдар ар дайым жээкке келери менен суудагы жана пляждагы таштандыларды тазалоодон башташат. Пайдалуу убакыт өткөрүүнү жагымдуулук менен айкалыштырышат. Биздин үлгү жугумдуу болуш керек деп алар башка эс алуучуларга да өзүнөн кийин таштандыларды тазалап кетүүнү суранып кайрылышты. Биздин көл биздин жергебиздин эң башкы байлыгы, ал эң таза, тоолуу көлдөрдүн бири эмеспи.

Балдар менен биз бардык эс алуучуларга кайрылаар элек: биздин көл таптаза болуш керек, анын тазалыгы биздин колубузда! Урматтуу эс алуучулар алга, биздин көлдүн тазалыгы үчүн күрөшөбүз!

Тоңдук бийликтер өзгөчө муктаждыктагы балдар үчүн борборду каржылашат

Бөкөнбаев айылындагы өзгөчө муктаждыктагы балдар үчүн түзүлгөн «Кун Нуру» борборун Тоң районунун мамминистратсиясы колдоду. Райондук бюджеттен 40 000 сом бөлүп берди, он беш миң сомго атайын өнүгүүгө жарда бере турган оюнчуктар, китептер жана борбордун адистери үчүн усулдук материалдар сатылып алынды. Ошондой эле, он алты миң сом болсо, балдарды Ак-Сай, Кызыл-Туу, Туура-Суу айылдарынан борборго ташуу үчүн жумшалды. Калган акча үч айга олигофрено-педагог үчүн айлык акы төлөө үчүн колдонулат, ал адис акыл-эс жагынан бузулуулары бар балдар менен коррекциалоо ишин алып барат. Борбордун ишкердигинин кеңейиши түздөн-түз каржылоого байланыштуу, жергиликтүү бийликтин, борбордун маселерине жана муктаждыгына түшүнүү менен жооп берип, колдоо көрсүтүшү жагымдуу.

Тоң районундагы Акимдин милдетин убактында аткарып турган Рыспаев Бакыт мындай деп ой бөлүштү: «Азыркы мезгилде биз өтө көп маселелер менен иштеп жатабыз, бирок биз социалдык маселелерди чечүү үчүн бүт аракетибизди жумшайбыз, биздин кичинекей колдоо, мына сиздердин алдыңарда турган милдеттерди аткарууга жардам берип жатат, мындан ары биз сиздерди колдоону пландаштырып жатабыз, анткени сиздер жасап жаткан иштер өтө маанилүү жана керектүү.»

Чинара Бакова, ОО «Шоола Кол»

АРДИ менен Сорос Фондусу Балдар үйүнө жардам берүүдө кызматташат

Бишкек шаарындагы Майып-Балдардын Ата-энелери Ассоциациясы Кыргызстандагы Сорос Фондусу менен биргеликте Чукул Фондусунун ишмердигинин алкагында Бишкектеги Балдар үйүнө беш миң доллар материалдык жардам көрсөтүү долбоорун ишке ашырышты. Бул ишмердиктин натыйжасында борбордогу Балдар үйү бир гана материалдык каражат эле албастан, билим да алышат. АРДИ Кыргызстандагы Сорос Фондусунун каражатына төмөнкүлөрдү: кийим-кечелерди, канцтоварларды, памперстерди, тазалап жуучу каражаттарды жана оюнчуктарды сатып алды. Мындан тышкары

АРДИнин кызматкерлери майыптык маселерин позитивдүү көзкарашта ачып берүүчү, майыптыктын социалдык модели жөнүндө семинар өткөрүшөт.

Мындай мекемелер менен иштөөдө ой жүгүртүүнүн, көз караштардын жана мамилелердин өзгөрүшү АРДИнин фокусу болот, анткени бул адистешкен мекемелердин кызматкерлеринин балдардын келечегине кошкон узак мөөнөттүү салымы .

Активдүү ата-энелер – бактылуу балдар!

Бишкекте «Өзгөчө муктаждыктагы балдардын өсүп-өнүгүүсү үчүн ата-энелердин билимин жана тажрыйбасын жогорулатуу» долбоорун ишке ашыруу башталды. Бул долбоор Финляндиянын «АБИЛИС» Фондусунун колдоосунда Бишкек шаарындагы Октябрь районунда 2010-жылдын июль айынан 2011-жылдын июлуна чейин АРДИнин жана Бишкек шаарындагы Билим берүү Департаменти, Октябрь районунун социалдык коргоо бөлүмү менен биргелешкен тыгыз кызматташуусунун негизинде ишке ашат. Долбоордун максаты өзгөчө муктаждыктагы балдарды үйдөн окутуу жана өстүрүү болуп саналат. Бул борбордогу пилоттук Октябрь районунун ата-энелери менен өнөктөштүктө жүргүзүлөт, мында өзгөчө муктаждыктагы 18 жашка чейин 358 бала, анын ичинде, 39 бала 2 жаштан 6 жашка чейинки куракта. Үйгө баруу үчүн топту түзүү үчүн өзгөчө муктаждыктагы балдар жана алардын ата-энелери, алардын топтоштурулган муктаждыктары жана керектөөлөрү жөнүндө маалымат базасын түзүү керек.

Долбоордо өзгөчө муктаждыктагы балдар менен үйдө иштөө боюнча кыска убактагы алты жумалык окуу курсунда ата-энелерди окутуу каралган. Окуудан кийин ата-энелер адис мугалимдер менен биргеликте ата-энелер жана балдар менен иштөө үчүн үйлөргө байма-бай барып тууруну ишке ашырышат. Үйлөрүндө кабыл алган ата-энелер, тажрыйба алуу үчүн жана кийин өз балдары менен иштөө үчүн, окуган ата-энелерге жардамчы катары ишке тартылат. Ата-энелерге баруу убагында "Ата-эне ата-энеге" деген программа бирдей иштейт, ушул эле убакта ата-эне өзгөчө муктаждыктагы балдардын өнүгүүсү тууралуу гана билбестен, өз укуктары жөнүндө билишет жана психологиялык колдоо жана ар түрдүү пайдалуу, тактама маалыматтарды алышат (мунун ичинде өз районундагы ата-энелердин байланышы), жер-жерлерде өз ара жардам топторун түзүүгө жана Майып-Балдардын Ата-энелери Ассоциациясынын ишмердигине катышууга тартылат.

Беловодск балдар –интернаты «гүлдөдү»

Интернатка бир нече ай мурда балдарды сүйгөн жаңы мүдүр Светлана Такырбашевна Бейшеналиева келди. Муну далилдөөнүн зарылчылыгы жок, бирге иштешкен үч жылдын ичинде, ХелсПромдун өкүлдөрүн биринчи жолу бардык жерге, айрыкча мурда уруксат берилбеген корпусстардын ичине киргизишти. Мурдагы, айрыкча, төшөктөгү балдар жаткан бөлмөлөрдөгү сийдик жыттар жоголгон. Бардык жерде өз күчтөрү менен, ошондой эле сырттан келген демөөрчүлөрдүн жардамы жана колдоосу менен жөнөкөй, бирок жагымдуу ремонт жүргүзүлгөн. Бардык жерде, тактайлардын үстүндө оюнчуктар жатат, бул балдар менен ойногондун белгиси же балдардын бардыгына өзү каалаган оюнчукту тантап алууга эркиндик бергендин жышаанасы. Жалпы бөлмөлөр жасалгаланган, гүлдөр жана балдар менен тарбиячылардын жасалгалары илинген. . Келген кишилер балдардын жүзүнөн дайыма күлкү көрүп, мүдүрдү көргөндө ага жаркылдап-жайнап, ыгы келген учурда кучактап кубанып жатышты. Мүдүр, биринчи жолу интернатка келгенде абдан катуу шок болгонун, ал үйүндө бир жума тынбай ыйлаганын айтты. Анан өзүн колго алып, алгач кызматкерлердин балдарга болгон мамилесин өзгөртүүдөн баштады. Анын үстүнө, ал бул тармакта мурда таптакыр иштеген эмес экен. Ал өзүнө жана кызматкерлерге, эч качан өз «чөнтөгүн» мамлекеттики менен чаташтырууга жол бербесин айтты. «Төшөктөгү» балдарды ар күнү эшикке алып чыгышат, аларды корпуска кийимдерин, памперстерин алмаштыруу үчүн жана түштөнүүгө же шам-шум этиш үчүн гана алып киришет. Мунун баарын эки жарым айдын ичинде жасоого жетишкен. Интернатта ынтымак жана шайыр абал түзүлүп, балдар абдан ачылып кетишти.

Өзгөчө муктаждыктагы балдарды колдоо үчүн кайрымдуулук концерти

29-майда Бишкек шаарындагы Майып-Балдардын Ата-энелери Ассоциациясы 1-июнь Балдарды Коргоо күнүнө карата Кожомкул атындагы спорттук Сарайда биринчи жолу өзгөчө муктаждыктагы балдарга арналган масштабдуу кайрымдуулук концертин уюштурушту. Кайрымдуулук концертин кыргыз эстрадасынын жылдыздары катышышты, анын ичинде Гульмира Сатылганова, Айчурек Иманалиева, Динара Акулова, Райхан Абдубалиева, Мирбек Атабеков, Азиза, Нургул Муратова жана башкалар. Жүз миң сомдон ашык жыйналган каражат концертти уюштурууга кеткен чыгымды жаап, калган каражат АРДИге, өзгөчө муктаждыктагы балдардын күндүзгү борборун колдоо үчүн чегерилди.

Бишкекте мүмкүнчүлүгү чектелген 11 миң 624 киши жашайт

Кыргызстандын борборунда мүмкүнчүлүгү чектелген 11 миң 624 киши жашайт. Бул жөнүндө мэриянын пресс-кызматтыгы кабарлайт. Анын маалыматы боюнча, анын ичинде 1 миң 525 киши-биринчи топтогу майыптар, 6 миң 381 киши –экинчи топтогу, 2 миң 70 киши-үчүнчү топтогу, 1 миң 648 киши–18 жашка чыга элек балачактан бери майыптар.

ИА «24.kg» тактамасы: шаардын социалдык өнүгүү тармагына 11 бөлүмчө кирет, анда 451 киши эмгектенет. ИА «24kg», Ирина ПАВЛОВА.

Кыргызстанда кризис борборлоруна бир жылда 10 миңге жакын аялдар кайрылышат

«Кыргызстанда бир жылдын ичинде кризистик борборлорго, үй-бүлөлүк кордуктан жапа чеккен, 10 миңге жакын аялдар кайрылат», - деп билдирди

КР кризисттик борборлор Ассоциациясынын президенти Александра Елиференко.

Анын айтуусунда, бул, биздин жардамга муктаж болгон кимдир бирөөлөрдүн анча чоң эмес гана бөлүгү. Буга окшош борборлор республикада аз гана. «Бизге кайрылгандардын баарына жардам беребиз, бирок бизде каражат жана адистештирилген кадрлар жетишпейт. Алардын көпчүлүгү коомдук башталышта иш алып барышат. »-деп айтты Александра Елиференко.

ИА «24.kg», Нази КОЗУБЕКОВА

Өлкөдөгү пилоттук райондордогу жети мектеп атайын жабдуулар менен жабдылды

Кыргызстанда Азия өнүгүү банкынын «Сапаттуу негизги билим алууга, өзгөчө муктаждыктагы балдардын кирүүсүн жогорулатуу» долбоорунун алкагында пилоттук райондордогу жети мектеп, атайын өзгөчө муктаждыктагы балдарга керектүү жабдуулар менен жабдылды. Бул жөнүндө Азия өнүгүү банкынын (АБР) «Экинчи билим долбоорунун» координатору Мира Осмоналиева билдирди.

Анын сөзү боюнча, 38 мектепке балдардын реабилитациялык тренажерлору, логопеддик жабдуулар, кодоскопдор, темир жана жыгач устачылык аспаптары, тигүүчү машиналар жеткирилген. «Бул жардам көптөгөн балдарды билим алууга жана коомдун активдүү мүчөлөрү болууга жардам берет», - деп айтат Мира Осмоналиева.

ИА «24.kg» тактамасы: пилоттук райондор КР өкмөтүнүн келишилген баалоолорунун негизинде тандалып алынган. Анын ар биринде 5 жалпы билим берүү мектептери жана 3 адистешкен мектеп-интернаттары жабдылган. Булагы: Бишкек – ИА «24. kg», Айзада КУТУЕВА

Бардык балдар үчүн майрам

23- майда Бишкек шаарындагы Майып-Балдардын Ата-энелери Ассоциациясы (АРДИ) өзгөчө муктаждыктагы алтымыш бала үчүн «Бактылуу балалык» кайрымдуулук акциясын уюштурду, бул акция Балдардын Эл аралык Коргоо Күнүнө туураланды. Майрамдын демөөрчүлөрү «Эмен» батутадагы театрынын көркөм жомогун сунуштаган «Рампа» коомдук фонду, алынган белектерди жана тамак-аш жемиштерин сунуштаган жергиликтүү «Стимул» соода комплекси жана «Кросслинк Девелопмент Интернешнл» уюму болду, ушуну менен бирге, Биг Лотери фондусунун колдоосу менен ХелсПром балдарга жана алардын ата-энелерине транспорт жактан колдоо көрсөттү. Бардыгы болуп майрамга, жергиликтүү балдарды жана кошуналарды кошкондо, жүз жыйырмадан ашык көрүүчүлөр келди.

Майрамдын эң башкы таасирдүү жагдайы батутадагы театрдын көркөм музыкалык оюну болду, жаш артистер өздөрүнүн шаңдуу, күлкүлүү оюндары менен балдарды өзүнө тартышты. Бир сааттан ашык убакытта, балдар жана алардын ата-энелери, короодого бир да кишини кайдыгер калтырбаган бир нече жомокту көрүүгө күбө болушту. Оюн бүткөндөн кийин балдарга белектер тапшырылды.

Бул АРДИнин өзгөчө муктаждыктагы балдар жана алардын ата-энелери үчүн өткөргөн жалгыз гана акциясы эмес, мунун негизги максаты жөн эле көркөм оюнду көрсөтүп балдардын көңүлүн көтөрүү эмес, муну менен өзгөчө муктаждыктагы балдарды жергиликтүү коомго аралаштырууга көмөк көрсөтүү.

« Батутадагы театрга, балдарга акысыз оюн көрсөтүп берүүгө макул болгондугу үчүн, чоң ыраазычылыгыбызды билдиребиз. Биз бул майрамга бардык кошуналардын балдарын жана алардын ата-энелерин чакырдык. Биз мындай иш-чараларга кадимки балдарды жана алардын ата-энелерин кошуп чакырмайын, коом биздин балдарды эки топко бөлүүнү улантат берет. Бул майрамда, бардык балдар күлкүлүү образдарга абдан күлүштү жана белгилүү ырлардын мотивдери менен бирге ырдап, бийлешти. Балдар өз алдынча эч качан бөлүнүшпөйт, муну, биз, улуу муун аларга үйрөтөбүз-жана бөлүп-жарып келебиз. Майрамдын ийгиликтүү өткөндүгү балдардын жүзүнөн көрүнүп турду, ошондой эле ата-энелер да аны тастыкташты. » -деп айтты АРДИнин төрайымы, Тамара Жумабекова.

Ыссык-Көлдүн түштүк жээгинде майыптык коляскалар жүрүшү болуп өттү

Кыргызстанда адамдар Ыссык-Көлдүн түштүк жээги менен майыптык коляскаларда жөө жүрүшкө чыгышат жана жээктеги пляждарды таштандылардан тазалашат, деп билдирди КР Жапон эл аралык

кызматташтыгынын (JICA) өкүлү. Бул акция 2010-жылдын 23-июлунан 31 июлга чейин «Таза дүйнө жана татыктуу келечек үчүн!» деген ураандын алдында, үчүнчү жөө жүрүш марафонунун алкагында өтөт. Анын уюштуруучулары Каракол шаарындагы «Тең мүмкүнчүлүк» Коомдук уюмунун өкүлдөрү Ринат Джаналиев жана Алмаз Апраев. Иш-чараны уюштурууга JICAтин волонтерлору жардам беришти.

Марафонго дагы он киши катышты. Алар Бөкөнбаево айылынан Каракол шаарына чейин жөө жүрүштү. Марафончулар жүрүшкө чыккан жолдордо Бөкөнбаево, Кызыл-Суу айылдарындагы жана Каракол шаарындагы жээктеги пляждарды таштандылардан тазалашты. 129 километр аралыкты 9 күндө, түнкүсүн жол жээгиндеги мейманканаларда токтоо менен, жөө басып өтүштү.

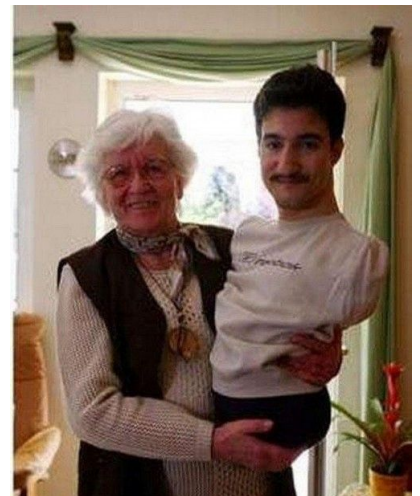
Мындай акция Кыргызстанда буга чейин эки жолу өткөрүлгөн. Биринчиси, сергек жашоо үчүн, майып адамдардын тең укуктуулугун жана мүмкүнчүлүгүн үгүттөө менен, «Жагымсыз адаттардан тышкары жашоо» деген ураандын алдында өткөн. Ал эми экинчи жөө жүрүш марафону «Биз кайда баратабыз?» деген ураан менен башталып, мүмкүнчүлүгү чектелген адамдар үчүн тоскоолдуксуз чөйрө жаратуу үчүн күрөшүүгө чакырган.

« Биз майыптардын маселерине коомчулуктун көңүлүн бурууну каалайбыз, курулган инфратармак жана жолдор мүмкүнчүлүгү чектелген адамдар үчүн ылайыкталган эмес. Мындай кишилердин өз күчтөрүнө ишенүүсүнө жана сергек жашап, өмүр сүрүүсүнө жардам берүү зарыл. »-деп айтат Светлана Алелекова ИА «24. kg», Ирина ДУДКА

Колу-буту жок адам

6 жашар Кристиан германиянын Росток шаарчасында жарык дүйнөгө, генетикалык дефектин жыйынтыгында, колу-буту жок төрөлгөн. Бирок жаш жигит оор тагдырына таарынбайт. Ал окуйт, көптөгөн достору бар, өзүн өзү көп тамашалайт. жана көп нерсе жөнүндө кыялданат.

Төрөлгөндөн кийин өз ата-энеси майып-баладан баш тартышат. Он айлык кезинде бакма апасы Гизела багып алат, ал азыр 74 жашта. Ал анын буту-колу болуп калган. Эмдигиче ал Кристиандын тиштерин жууйт, киринтет, чачын тарайт, ажатканага алып барат... Бирок, ушуну менен анын жумушу бүтөт. Анткени, Кристиан компьютерди, синтезаторду жана кала берсе машинаны өзү башкарат. Мундштуктун жардамы менен компьютердин клавиштерин басат... Ага синтезатордо ойногон жагат жана эл арасында ойногонду кыялданат.

19 кило салмактагы Кристиан, өзүнүн бакма энесинин жардамы менен кадимки мектепке барып, аны ийгиликтүү бүткөн... Анын достору жетиштүү, кызыгып караган көздөр аны кыжырдантпайт... «Албетте, мен көзгө урунттуумун. Бирок, мен тез байланышка чыгам, ар түрдүү келесоо чараларда катышамын. », — дейт Кристиан. Анын үйүндө бардыгы үндүү башкарууда, ага жөн эле «Эшикти ач», «Жалюзаны түшүр», «Жарыкты өчүр»... деп айтып коюуга болот. Жакын арадан бери Кристиан Любек шаарындагы Университетте информатиканы үйрөнүп жатат...

Ал өзү машинада жүрүш үчүн, аны атайын кайрадан иштеп чыгышты... «Мага майыптык бир да тоскоол болбойт. Мен башкалар эмне жасаса баарын аткарам. Мен өз алдынча болуп, акча тапкым келет. Үй-бүлөө да күткүм келет. Ким билет, келечекте эмне болот», — дейт Кристиан.

Булагы: <http://www.ampgirl.su/?p=3705>

«Менин баламды мектепке алыңыз-2010!» акциясы кайрадан старт алды

Кыргызстанда «Менин баламды мектепке алыңыз-2010!» акциясы кайрадан старт алды. Бул жөнүндө ИА «24.kg» билдирет, анын уюштуруучулары - Коомдук «Балдардын укугун коргоо лигасы» фондусунун өкүлдөрү. Фонддун башчысы Назгуль Турдубекованын айтуусу боюнча, ар бир жаран, эгерде, баланы мектепке орноштурууда билим алууга болгон укугуна чектөөлөр коюлган болсо, мисалы, мектеп формасын сатып алууну талап кылса, кирүү төлөмдөрүн төлөтсө, тест өткөрүү жана башкалар болсо, уюштуруучуларга кызуу байланыштан чыгып билдире алат. «Бардык укук бузуулар боюнча чара колдонулат», - деп ал кошумчалады.

Бишкек шаарында байланышка чыгуу телефондору: 0(312)90-86-18, 66-25-87, 0(556)70-78-33, 0(772) 39-84-74 – - ОФ «Балдардын укугун коргоо лигасы» же электрондук дарек: crdl2008@gmail.com, ОО «Үй-бүлөөнү колдоо актысы» - 0(550)12-11-41; Ош шаарында: 0(555)93-74-47 - ОО «КФ «Балдардын укугун коргоо лигасынын» Регионалдык өкүлчүлүгү», ОФ «Благодать» - 0(3222) 4-66-11, 0(555)83-45-51. ИА «24. kg», Айзада КУТУЕВА